

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Martina Jachury a soudkyň JUDr. Jany Tondrové a Mgr. Nadi Pínové ve věci

žalobce: **J. K.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátkou Mgr. Markétou Esslerovou
sídlem Malé náměstí 73, 256 01 Benešov

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2
za nějž jedná **Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových**
sídlem Rašínovo nábřeží 42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 2 000 000 Kč, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 2. dubna 2019, č. j. 17 C 112/2018-32

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve vyhovujícím výroku o věci samé I. co do částky 30 000 Kč s příslušenstvím **potvrzuje**; jinak se co do částky 21 300 Kč s příslušenstvím mění tak, že **se** v tomto rozsahu žaloba **zamítá**.

Shodu s prvopisem potvrzuje Zuzana Turoňová.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náklady řízení vedeného před soudy obou stupňů ve výši 38 366 Kč k rukám advokátky Mgr. Markéty Esslerové, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované zaplatit žalobci částku 51 300 Kč s příslušenstvím ve formě zákonného úroku z prodlení z této částky od 26. 7. 2015 do zaplacení (výrok I), zamítl žalobu v žalobním požadavku na zaplacení další částky 1 948 700 Kč s příslušenstvím (výrok II) a uložil žalované povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 37 026 Kč (výrok III). Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobce domáhal zaplacení shora uvedené částky z titulu náhrady škody způsobené nezákonným rozhodnutím spočívající v zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.
2. Soud prvního stupně vyšel z nesporného skutkového stavu, podle něhož policejní orgán usnesením ze dne 20. 4. 2012 zahájil trestní stíhání žalobce pro zvlášť závažný zločin zkrácení daně, poplatků a podobné povinné platby dle ustanovení § 240 odst. 1, odst. 3 trestního zákona spáchaný formou spolupachatelství podle ustanovení § 23 trestního zákona s hrozícím trestem odnětí svobody až na 10 let. Žalobce byl usnesením Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 22. 4. 2012, č. j. 4 NT 8/2012-28 z důvodů uvedených v ustanovení § 67 písm. a), b) trestního řádu vzat do vazby. Usnesením Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 30. 6. 2014, č. j. 7 VZV 3/2012-1831 bylo trestní stíhání žalobce dle ustanovení § 172 odst. 1 písm. c) trestního řádu zastaveno, neboť nebylo prokázáno, že by žalobce spáchal skutek, pro který se trestní řízení vede.
3. Pokud jde o újmu způsobenou nezákonným rozhodnutím, konstatoval soud prvního stupně, že žalobci v důsledku nezákonného trestního řízení vznikla nemajetková újma, a je třeba žalobci přiznat finanční zadostiučinění, které za použití § 136 o. s. ř. stanovil v základní částce 22 800 Kč za rok trestního stíhání žalobce. Projednávanou věc srovnal s obdobným rozhodnutím Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 28 C 246/2015, kdy společným znakem obou případů byl trestný čin, za který byli žalobci stíháni, vysoká trestní sazba, která hrozila v případě odsouzení, bezúhonnost žalobců, a to, že žalobci neprokázali zásah do profesního života. Rozdílným, znakem byla délka řízení. Vzhledem k tomu, že v projednávaném případě délka řízení trvala 27 měsíců, bylo soudem prvního stupně přiznáno finanční zadostiučinění ve výši 51 300 Kč spolu s úroky z prodlení. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř.
4. Zároveň soud prvního stupně uzavřel, že v řízení nebylo prokázáno, že by předmětné trestní stíhání zasáhlo do profesního života žalobce, neboť žalobce nic ze svých tvrzení neprokázal, a pokud ano, stalo se tak v důsledku vazby, za jejíž nezákonnost byl žalobce samostatně odškodněn ze strany žalované. Obdobně je tomu i v případě zásahu do rodinného života, že v důsledku trestního stíhání zmeškal promoci dcery, neboť k tomu došlo opět v době, kdy byl ve vazbě. Vztahy mezi žalobcem a jeho rodinou nebyly trestním stíháním narušeny, děti za žalobcem stály, rovněž tak přítelkyně. Rovněž nebylo prokázáno, že by přišel o přátele. Dále nebylo dle nalézacího soudu prokázáno, že by v důsledku nezákonného trestního stíhání došlo ke zhoršení životní úrovně žalobce, poškození jeho dobrého jména, neboť i v tomto případě žalobce přes poučení soudu podle § 118 odst. 3 o. s. ř. svá tvrzení neprokázal. Proto byla žaloba ve zbytku nároku zamítnuta.
5. Proti tomuto rozsudku podala odvolání žalovaná, která nesouhlasí s výší finanční satisfakce, když rozhodnutí soudu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Soudu prvního stupně je vytýkáno, že nesprávně postupoval při stanovení výše nároku na zadostiučinění za použití § 136 o. s. ř. Bylo na žalobci, aby prokázal, jakým způsobem bylo zasaženo do jeho života, a to jak

profesního, tak i rodinného. Většina zásahů do této sféry pak byla odškodněna v souvislosti s výkonem vazby. Žalovaná rovněž nesouhlasí s tím, jak soud prvního stupně přistoupil ke srovnání s obdobným případem, konkrétně vedeným Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp. zn. 28 C 246/2015, který nepovažuje za srovnatelný, když tamní žalobce byl podstatně starší, v důsledku trestního stíhání se mu rozvrátila rodina, poškodilo to vztah se synem a léčil se u psychiatra. Navíc se věc dostala až před soud. Přesto byl odškodněn částkou 34 000 Kč. Odvolacímu soudu žalovaná navrhla, aby napadený rozsudek změnil tak, že sníží výši finančního zadostiučinění, kterou přiznal soud prvního stupně a rozhodne o nákladech řízení před soudy obou stupňů.

6. Žalobce navrhl potvrzení rozsudku soudu prvního stupně, s jehož závěry se ztotožnil.
7. Odvolací soud podle § 212 a násl. o. s. ř. přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně včetně postupu předcházejícího jeho vydání a dospěl k závěru, že odvolání je částečně důvodné.
8. Odvolací soud shledal, že ve věci samé soud prvního stupně provedl dokazování v potřebném rozsahu, výsledky tohoto dokazování zhodnotil postupem podle § 132 o. s. ř. a dospěl na základě provedeného dokazování ke správným skutkovým zjištěním. S právními závěry se však odvolací soud zcela neztotožnil.
9. Odvolací soud konstatuje, že ač je závažnost dopadů trestního stíhání vedeného proti žalobci (vzhledem k hrozícímu trestu) do osobnostní sféry žalobce v daném případě zjevná, nezbavuje tato skutečnost žalobce povinnosti dostatečně konkrétně tvrdit, v čem konkrétně měla způsobená majetková či nemajetková újma spočívat a také jakým způsobem dospěl žalobce k výpočtu její výše. Přestože poučení soudu prvního stupně ve smyslu § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. bylo v tomto směru relativně obecné, považuje jej odvolací soud za plně dostačující a tudíž řádné, neboť jednak bylo z něj jasně patrné, jakými deficity trpí vyličení rozhodných skutečností ze strany žalobce, přičemž poučení v tomto směru naplnilo účel předvídatelnosti soudního rozhodnutí. Není nadto úlohou soudu návodně a detailně poučovat účastníky o tom, co mají učinit předmětem svých tvrzení, jsou-li navíc v řízení zastoupeni advokáty; úlohou soudu v intenci citovaného ustanovení je poučit účastníky o tom, že neunáší břemeno tvrzení a důkazů k rozhodné skutečnosti, dát jim prostor k dotvrzení rozhodných skutečností a označení důkazů k jejich prokázání a učinit tak rozhodnutí soudu předvídatelným z hlediska právní kvalifikace, vymezení rozhodných skutečností a případného výsledku řízení odvíjejícího se od jejich absence.
10. Výše zadostiučinění přiznaného podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. na náhradě nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, musí odpovídat výši zadostiučinění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují; významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna.
11. Nelze-li nalézt takový případ, který by se v podstatných znacích shodoval s projednávanou věcí, je třeba provést srovnání s jinými případy náhrad nemajetkové újmy (např. z titulu odpovědnosti státu za nezákonné omezení osobní svobody, nepřiměřenou délku řízení, náhrady nemajetkové újmy na zdraví ve formě bolestného nebo ztížení společenského uplatnění, újmy na osobnostních právech v rámci ochrany osobnosti, újmy z titulu porušení zákazu diskriminace podle obecné úpravy i v pracovněprávních vztazích apod.). Soud přitom neopomene uvést podstatné společné a rozdílné znaky a v odůvodnění svého rozhodnutí vysvětlit, jakým způsobem se tyto společné a rozdílné znaky promítly do výše stanoveného zadostiučinění, tj. z jakého důvodu je přiznané zadostiučinění přiměřené ve srovnání s jiným zadostiučiněním přiznaným z jiného právního důvodu.

12. Nebude-li možné postupovat ani podle jiného případu náhrady nemajetkové újmy, je třeba stanovit přiměřené zadostiučinění v takové výši, která bude odpovídat ekonomické realitě České republiky a tomu, co by obecně bylo vnímáno jako spravedlivé (např. s ohledem na cenovou úroveň nebo výši průměrné mzdy). V každém případě je primárně na žalobci, aby zvolil přesvědčivé srovnání, podle kterého jeho újma z hlediska spravedlnosti není menší než újma jiná, za kterou se přiznává minimálně žalovaná částka (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014).
13. V intencích shora uvedené judikatury je proto podstatné zjištění soudu prvního stupně, že usnesením Policie ČR ze dne 20. 4. 2012 bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání, přičemž nebylo zjištěno, že by si žalobce trestní stíhání zaviniil (způsobil) sám. Trestní stíhání skončilo zastavením trestního stíhání usnesením ze dne 30. 4. 2014 a důvodem pro zastavení trestního stíhání bylo, že žalobce nespáchal skutek, pro který se trestní stíhání vede. V takovém případě se rozhodnutí o zahájení trestního stíhání považuje za nezákonné rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb., a je tudíž dána odpovědnost státu za škodu i nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním.
14. V projednávané věci žalobce učinil předmětem řízení nárok na náhradu nemateriální újmy ve smyslu § 31a odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. Při posuzování nárokovaného zadostiučinění je třeba postupovat podle odstavce 2 citovaného ustanovení a nejprve zkoumat, zda samotné konstatování porušení práva je dostačující, a pokud nikoli, stanovit výši přiměřeného zadostiučinění v penězích s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.
15. V daném případě, kdy trestní stíhání trvalo po dobu dvou let a tří měsíců a mělo negativní dopady do osobnostní i profesní sféry žalobce, odvolací soud shodně se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že konstatování porušení práva a omluva, jichž se žalobci dostalo, nejsou dostačující a je namístě odškodnění v peněžní formě.
16. Podle závěrů shora uvedené judikatury je při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění v první řadě třeba provést srovnání s obdobnými případy a je přitom na zejména žalobci, aby případy vykazující jednotící prvky jmenoval. Pokud tak žalobce není schopen učinit, je na soudu, aby srovnání provedl sám.
17. Odvolací soud sdílí názor soudu prvního stupně o tom, že takovým obdobným případem je věc projednávaná u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 26 C 246/2015, jejímž předmětem byl nárok žalobce na náhradu nemateriální újmy za trestní stíhání, které skončilo zproštěním obžaloby podle § 226 písm. c) trestního řádu, neboť nebylo prokázáno, že trestný čin spáchal obžalovaný. Trestní stíhání bylo vedeno pro stejný trestný čin, oběma žalovaným hrozil tudíž stejný trest. Avšak žalobce v porovnávané věci byl ve vyšším věku, neboť mu bylo 67 let, měl obavy o svoji budoucnost, došlo k narušení jeho manželského svazku, jako společenský člověk se stal uzavřeným bez zájmu vyhledat společnost. Musel vyhledat odbornou psychiatrickou pomoc, kam nadále dochází pomoc. Všechny tyto skutečnosti byly prokázány. Žalobci bylo v porovnávaném řízení přiznáno zadostiučinění celkem 34 000 Kč, když požadavek na celkové odškodnění ve výši 500 000 Kč byl zamítnut jako značně nadnesený a neodpovídající realitě české ekonomiky. Nesprávný byl shledán postup, kdy při stanovení výše zadostiučinění, kdy soud vychází z roční sazby v porovnání s délkou řízení.
18. Odvolací soud pro srovnání dále použil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 19 C 61/2015, kde se jednalo rovněž o majetkovou trestnou činnost, trestní stíhání trvalo 2 roky a 1 měsíc, žalobci hrozilo 3 až 10 let odnětí svobody, byl ve vazbě, za kterou byl samostatně odškodněn. Na rozdíl o žalobce v nyní posuzované věci byl odborníkem ve státní správě ve vysoké

funkci, kde musel skončit, bylo prokázáno, že bezmocností a úzkostí trpěla celá rodina, žalobce se psychiatricky léčil, ostatní dopady do osobnostní sféry byly srovnatelné, žalobce byl odškodněn částkou 70 000 Kč.

19. Odvolací soud proto dospěl k závěru, že lze odkázat na skutková zjištění soudu prvního stupně, že žalobce neprokázal zásadní zásah do profesního života žalobce či že by bylo poškozeno jeho dobré jméno a došlo k rapidnímu zhoršení jeho životní úrovně. Žalobce nadále podniká, neprokázal snížení své životní úrovně v důsledku trestního stíhání. Rovněž zásahy do rodinného života se nevymykaly těm, které lze předpokládat, pokud je osoba trestně stíhána a hrozí jí trest odnětí svobody. Za příkoří způsobené nezákonnou vazbou byl žalobce odškodněn.
20. Při stanovení výše zadostiučnění při využití srovnání s jinými obdobnými případy pak odvolací soud považuje za přiměřené zadostiučnění ve smyslu ustanovení § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., ve výši 30 000 Kč, a to spolu s příslušenstvím, jak bylo správně rozhodnuto soudem prvního stupně. Intenzita zásahu do života žalobce nedosáhla takového stupně jak v případě žalobce ve shora uvedené věci sp. zn. 19 C 61/2015 a ani u soudem uvedené věci sp. zn. 26 C 246/2015, a proto i přiznaná částka je nižší.
21. Odvolací soud proto z uvedených důvodů částečně změnil rozsudek soudu prvního stupně dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř., když ve zbývající části rozsudek potvrdil podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný.
22. Dle § 224 odst. 2 o. s. ř. odvolací soud rozhodl o náhradě nákladů řízení vedeného před soudy obou stupňů. Žalobce měl ve věci plný úspěch dle § 142 odst. 1 o. s. ř. v části, v níž bylo žalobě vyhověno odvolacím soudem. Podle judikatury Nejvyššího soudu *pokud poškozený žalobce dosáhne satisfakce uložením povinnosti škůdce nabradit mu nemateriální újmu anebo poskytnout mu morální satisfakci, popř. dosáhne konstatování porušení práva, lze s přihlédnutím ke přiměřenosti žalované formy náhrady hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci obdobně jako plný úspěch (§ 142 odst. 1 o. s. ř.), byť žalobci nebylo přiznáno jím požadované peněžité plnění nebo celá jeho výše.* Výše náhrady nákladů řízení dosáhla celkové výše 38 366 Kč a je tvořena mimosmluvní odměnou advokátky žalobce za sedm úkonů právní služby učiněných v řízení před soudem prvního stupně – převzetí věci, sepis žaloby a účast při jednání dne 15. 6. 2017, 28. 11. 2017, 31. 5. 2018, 14. 3. 2019, 28. 3. 2019 v souladu s § 11 odst. 1 písm. a), d), g) advokátního tarifu. Výše odměny za jeden úkon právní služby činí 3100 Kč dle § 7 bod 5 z tarifní hodnoty dle § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu. V řízení před odvolacím soudem učinila dále advokátka žalobce jeden úkon právní služby – účast u jednání odvolacího soudu dle § 11 odst. 1 písm. g), advokátního tarifu za stejnou tarifní odměnu. Dále náhradu nákladů řízení tvoří paušální náhrada hotových výdajů připadající na provedených 8 úkonů právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), cestovné na trase Benešov – Praha 2 – Benešov celkem 90 km, a to k dvěma jednáním v roce 2017 ve výši 1057,76 Kč za použití vozidla Peugeot 207 kombi, reg. značky xxx, v sazbě 3,9 Kč za 1 km, průměrné spotřebě benzínu Natural 95 6,7 l/100 km a ceně paliva 29,50 Kč/l v roce 2017 (ú. j. 15. 6. 2017, 28. 11. 2017), k jednomu jednání v roce 2018 (ú. j. 31. 5. 2018) ve výši 543,91 Kč za použití vozidla Peugeot 207 kombi, reg. značky xxx, v sazbě 4,0 Kč za 1 km, průměrné spotřebě benzínu Natural 95 6,7 l/100 km a ceně paliva 30,50 Kč/l a třem jedním v roce 2019 (ú. j. 14. 3. 2019, 28. 3. 2019 a 24. 9. 2019) ve výši 1705,77 Kč za použití vozidla Peugeot 207 kombi, reg. Značky xxx, v sazbě 4,1 Kč za 1 km, průměrné spotřebě benzínu Natural 95 6,7 l/100 km a ceně paliva 33,10 Kč/l podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu a vyhlášek č. 440/2016 Sb., č. 463/2017 Sb., č. 333/2018 Sb., a náhrady za promeškaný čas dle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu v celkové výši 1400 Kč (14x100 Kč), to vše zvýšené o náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 21 % (6700,57 Kč) dle § 137 odst. 3 o. s. ř. Lhůta ke splnění povinností k náhradě nákladů řízení je 15denní s ohledem na čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu a běží od

právní moci rozhodnutí (§ 160 odst. 1, § 167 odst. 2 o. s. ř.); náhrada nákladů řízení se platí do rukou advokáta účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni, dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239, § 240 odst. 1 o. s. ř.)

Praha 24. září 2019

Mgr. Martin Jachura v.r.
předseda senátu